

UN DOCUMENT FUNDAMENTAL PENTRU DEMOGRAFIA ȚĂRII

Prof. univ. dr. Vasile GHEȚĂU
Facultatea de Sociologie și Asistență Socială
Universitatea din București,
Director, Centrul de Cercetări Demografice
"Vladimir Trebici" al Academiei Române

Duritatea și profunzimea schimbărilor economice și sociale pe care le-a cunoscut și le cunoaște Republica Moldova în tranziția la stat de drept, democrație și economie de piață și-au pus cu brutalitate amprenta pe evoluția fenomenelor și proceselor demografice. Veritabila cădere a natalității/fertilității, recrudescența mortalității și instalarea scăderii naturale a populației, o migrație externă negativă care a accentuat dimensiunile declinului demografic, o enormă migrație pentru muncă și procesul rapid de îmbătrânire demografică definesc demografia Republicii Moldova din ultimele două decenii. Specialiștii moldoveni în probleme de populație, sociologie, geografie umană, sănătate și economie au tras în mod repetat semnale de alarmă asupra pericolelor pe care aceste realități demografice le poartă în deceniile viitoare și asupra nevoii de a adopta un program național de diminuare a deteriorării situației demografice a țării. *Cartea verde a populației Republicii Moldova - 2009*, publicată sub egida Comisiei Naționale pentru Populație și Dezvoltare, cu suport financiar și metodologic din partea activului și eficientului Birou de la Chișinău al Fondului ONU pentru Populație – UNFPA, sintetizează, într-un anumit fel, aproape tot ce s-a scris în Moldova – mai ales în ultimii zece ani – în problemele populației și dezvoltării.

Lucrarea reprezintă și contribuția Republicii Moldova la dezbateră lansată de Comisia Europeană în anul 2005, odată cu publicarea aceluia Green Paper – *Faced with demographic change, a new solidarity between the generations* COM (2005). Acest document a trezit reacții, atitudini și luări de poziții din partea tuturor guvernelor țărilor membre ale Uniunii Europene și problemele demografice din spațiul UE au căpătat o altă dimensiune.

Cartea verde publicată la Chișinău reprezintă, după opinia noastră, un document fundamental pentru elaborarea unei strategii naționale în domeniul complex al populației și dezvoltării țării. Avem în față o lucrare care se distinge prin considerații și aprecieri realiste, solid argumentate științific, bine structurată, fluent și clar scrisă, orientată ferm spre acțiune și responsabilitate.

Toate problemele demografice importante ale Republicii Moldova sunt sintetizate cu înaltă competență în cele numai 55 de pagini ale Cărții, este prezentată o viziune prospectivă îngrijorătoare și concluzia firească este nevoia imperioasă de intervenție. De altfel, vom sublinia faptul că întreaga construcție a lucrării este astfel concepută încât să conducă la o asemenea concluzie.

Cartea verde a populației Republicii Moldova - 2009

Nu credem că această lucrare-document ar fi trebuit să aibă o dimensiune mai mare. Maniera sintetică în care este elaborată asigură echilibru între capitole, informație bine selectată și convingătoare.

Capitolele V și VI ale lucrării sunt cele mai importante din perspectiva mesajului major al lucrării. În fața unor evoluții actuale profund negative și a perspectivelor dramatice care se întrevăd până la mijlocul secolului, numai o strategie națională în domeniul populației și dezvoltării, strategie elaborată cu realism, competență și responsabilitate pentru viitorul țării, ar putea diminua gradul de deteriorare și, pe termen lung și foarte lung, stopa declinul demografic. Autorii subliniază în mod clar și argumentat că o astfel de strategie trebuie să fie rezultatul unei abordări comune a specialiștilor, guvernanților, parlamentului, societății civile și opiniei publice. Implementarea strategiei, monitorizarea aplicării ei și corecțiile de parcurs își găsesc un bine susținut loc privilegiat în lucrare.

Anexele statistice și glosarul de termeni întregesc o lucrare de mare valoare, care ar trebui larg răspândită, dezbătută și cunoscută.

Am dori să adresăm felicitările noastre celor patru autori principali ai Cărții – doctor habilitat, profesor universitar Constantin Matei, academician, doctor habilitat, profesor universitar Gheorghe Paladi, doctor-conferențiar Valeriu Sainsus și doctor-conferențiar Olga Gagauz. De asemenea, adresăm felicitări Biroului UNFPA de la Chișinău, pentru contribuția adusă la elaborarea acestui important document.

Anul 2010 se profilează a fi un an crucial în adoptarea unei strategii naționale în domeniul populației în România. Premisele sunt favorabile și credem că o mai largă colaborare între specialiștii români și cei moldoveni ar fi reciproc profitabilă.